Mottagare
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.eu-fonder.28@regeringskansliet.se
LI2025/01620

Datum
2025-11-25

Diarienummer
RS251215

Yttrande över remiss av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028 - 2034

EU och sammanhållningspolitiken spelar en avgörande roll för det regionala utvecklingsarbetet i Halland. Genom sammanhållningspolitiken har Region Halland under de senaste 20 åren kunnat genomföra satsningar som annars hade varit svåra att finansiera med enbart regionala eller kommunala medel. EU-finansieringen har inte bara möjliggjort samverkan över gränser, utan också växlat upp lokala investeringar till kraftfulla insatser inom bland annat besöksnäring, hälsoinnovation, industriell utveckling, kompetensförsörjning och livsmedelssektorn. Resultatet är en mer hållbar tillväxt och en region som står starkare i den globala konkurrensen.

Region Halland har fått möjligheten att yttra sig över remissen och har valt att fokusera sitt yttrande på förordningen med grundläggande bestämmelser för en övergripande EU-fond under delad förvaltning, förordning om inrättande av regionalfonden och Interreg, samt förordning om inrättande av socialfonden. Nedan följer en sammanfattning av yttrandet, följt av specifika synpunkter för respektive förordning.

Sammanfattning

Region Halland yttrande sammanfattas med följande punkter:

- Regionerna har stor kunskap och erfarenhet om programmering, genomförande och mobilisering kopplat till genomförandet av sammanhållningspolitiken. Regionerna har därför en självklar roll i genomförandet av EU:s sammanhållningspolitik.
- Region Halland ser centraliseringstendenser i förslaget som riskerar gå emot sammanhållningspolitikens grundprinciper om partnerskap och flernivåstyre.
- Region Halland anser att skrivelsen i Artikel 21 behöver bli tydligare om att regionala kapitel ska vara obligatoriska i nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP). Regionerna bör vara direkt delaktiga och involverade i utformandet av dessa kapitel.
- I utformandet av NRPP efterfrågar Region Halland en öronmärkning av medel till olika typer av geografier där även tillväxten i regioner med strukturellt gynnsamma förutsättningar bejakas.

Adress: Region Halland, Box 517, 301 80 Halmstad
Besöksadress: Södra vägen 9
Telefon: 035-13 48 00 Fax: 035-13 54 44

E-post: regionen@regionhalland.se
Webb: regionhalland.se
Org. Nr: 232100–0015

- Region Halland anser att det är viktigt att en prestationsbaserad modell inte belastar projekten. Riskerna bör ligga på programnivå eller nationell nivå, och det behöver fortsatt finnas utrymme för innovativa och utforskande projekt.

Region Halland konstaterar att det fortsatt finns många frågetecken rörande utformningen av Sveriges nationella och regionala partnerskapsplan (NRPP). Region Halland bidrar gärna i det fortsatt arbetet rörande implementeringen av NRPP i Sverige.

Förordning med grundläggande bestämmelser för en övergripande EU-fond under delad förvaltning

Kommissionen presenterade den 16 juli 2025 sitt förslag till flerårig budgetram för perioden 2028–2034. Den 17 juli presenterade kommissionen sitt förslag till Europaparlamentet och rådets förordning om inrättande av den Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och hav, välstånd och säkerhet för perioden 2028–2034 och med ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

Förordningen består av två huvuddelar: ett regelverk för den nationella och regionala partnerskapsplan (NRPP) som varje medlemsstat ska upprätta och ett regelverk för en EU-facilitet. Förordningen kompletteras även med åtta sektorsspecifika regelverk för hur insatser inom dessa områden ska genomföras i planen.

Regionerna har det regionala utvecklingsansvaret i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630) och har över tid byggt kapacitet att leda och samordna utvecklingsprocesser utifrån lokala förutsättningar. EU-medel spelar en avgörande roll för regionernas förutsättningar att driva det regionala utvecklingsarbetet och genomföra de regionala utvecklingsstrategierna. Regionerna har stor kunskap och erfarenhet om programmering, genomförande och mobilisering kopplat till genomförandet av sammanhållningspolitiken. Regionerna har därför en självklar roll i genomförandet av EU:s sammanhållningspolitik.

Region Halland ser en uppenbar risk att den föreslagna modellen med nationella och regionala partnerskapsplaner (NRPP) kommer leda till ett mer centraliserat genomförande av sammanhållningspolitiken. Region Halland är positiva till att EU-medel används på ett effektivt sätt. Men en effektivt genomförande av sammanhållningspolitiken förutsätter att lokala intressen fångas upp i såväl planering som genomförande av politiken, i enlighet med sammanhållningspolitikens centrala principer om flernivåstyrning och partnerskap.

Regionerna står för en mycket stor del av medfinansieringen av sammanhållningspolitikens fonder. En förutsättning för detta är att medlen går till insatser som är i linje med regionala strategier och mål. Avsaknad av regionalt ägarskap och inflytande över medlen kommer minska incitamenten för offentliga aktörer att medfinansiera insatser inom fonderna.

Region Halland anser det vara särskilt viktigt att regionerna är delaktiga i utformandet av de regionala kapitel som omnämns i Artikel 21. Region Halland anser här att skrivelsen

behöver bli tydligare om att sådana kapitel ska vara obligatoriska i NRPP och att regionerna ska vara direkt delaktiga och involverade i utformandet av dessa kapitel.

När fondområden slås ihop riskerar det att leda till en situation där olika politikområden konkurrerar om samma medel. Regionerna måste få delta tidigt i framtagandeprocessen av NRPP för att säkra att långsiktiga behovsbaserade satsningar som stärker den regionala utvecklingen.

Externa regionala utvecklingsmedel (exempelvis 1:1) är redan idag begränsade i växande regioner. I utformandet av NRPP efterfrågar Region Halland därför en öronmärkning av medel till olika typer av geografier där även tillväxten i regioner med strukturellt gynnsamma förutsättningar bejakas. En regional fördelning av utvecklingsmedel bör inte enbart utgå från ett kompensatoriskt perspektiv.

Region Halland anser att en prestationsbaserad modell inte får belasta projekten. En prestationsbaserad modell får inte innebära en risk för projektägarna, utan risken måste ligga på program- eller nationell nivå. Annars finns en risk för att mindre aktörer inte vågar driva projekt och ta den risk det innebär. Det är viktigt att det fortsatt finns utrymme för innovativa och utforskande projekt, även när resultaten är mer osäkra. Vidare är vi kritiska till att de föreslagna indikatorerna i bilagorna till förordningen enbart är på nationell nivå. Det är viktigt att det finns en flexibilitet där regionerna får vara med och utforma indikatorerna utifrån en platsbaserad utgångspunkt. Prestationer måste bedömas utifrån en regional kontext.

Region Halland vill därtill särskilt lyfta en oro över att en ny organisering med ytterligande samordnande organ riskerar leda till ytterligare administration på en centraliserad nivå.

Arbetet som sker genom Leader (i Halland genom Lokalt Ledd Utveckling Halland) står för en mycket stor del av Region Hallands arbete inom landsbygdsutveckling. Region Halland är positiva till att arbete inom Leader-modellen fortsatt är utpekat i förordningarna. Det viktigt att finansiering för ändamålet blir öronmärkt i NRPP.

Region Halland är kritiska till avsaknaden av skrivningar om regionala styrkeområden och områden av särskild betydelse för den regionala utvecklingen som ett villkor. Det har varit ett framgångsrikt arbetssätt under innevarande och föregående programperiod att medlen bidragit till de områden som de regionala utvecklingsstrategierna identifierat.

Region Halland ifrågasätter den höga nivån på flexibilitetsbeloppet och menar att ett allt för högt flexibilitetsbelopp låser in medel som annars kunnat användas för utveckling. Region Halland anser att kriterierna för hur och när flexibilitetsbeloppet ska aktiveras är vagt beskrivna vilket kan leda till svagare transparens, ansvarstagande och en oförutsägbarhet för regionala aktörer om, när eller till vad medlen blir tillgängliga. Det är viktigt att också se till att dessa medel inte blir tillgängliga för sent in i programperioden (Artikel 14:2).

Förordning om inrättande av regionalfonden och Interreg

Region Halland är positiva till att regionalfondens inriktning fortsatt ger möjlighet till att bygga strukturer och att stärka det företagsfrämjande systemet. Men även här vill vi lyfta

vikten av det regionala inflytandet i programmeringen, för att säkerställa ett effektivt och platsbaserat genomförande med ett territoriellt fokus.

Rörande Interreg-planerna är Region Halland positiva till att det finns en ambition om att behålla finansiering och de geografiska territorier som varit under tidigare programperioder. Däremot finns det oklarheter rörande hur Interreg-planerna ska tas fram och hur de relaterar till planerna för övriga fonder. Även kopplat till Interreg ser vi vissa risker med en prestationsbaserad modell, då det kan leda till att programmål och projektmål blir mindre ambitiösa för att aktivera utbetalningar. Vi ser även att förändrade utbetalningsregler (N+3 till N+1) riskerar leda till utmaningar för såväl projektägare som programansvariga.

Förordning om inrättande av socialfonden
Region Halland delar bilden av de utmaningar och viktiga områden som beskrivs i förslaget men kan också konstatera att utmaningarna ter sig olika i olika regioner och geografier varför regional påverkan på hur medel används och prioriteras är av stor vikt. Det är positivt att det är möjligt att genomföra insatser på flera nivåer inom fondens ramar, på strukturell, organisatorisk och individnivå. Därtill är det viktigt att fonden möjliggör insatser inom kompetensförsörjning utifrån olika perspektiv. Insatser krävs för att stötta inträden på arbetsmarknaden och säkra anställningsbarhet för de mest utsatta på arbetsmarknaden, men det behövs också insatser som riktas mot specialistkompetenser och avancerade yrken.

Regionstyrelsen

Helene Andersson
Ordförande regionstyrelsens tillväxtutskott

Bo-Josef Eriksson
Regional utvecklingsdirektör

Joki Malin RK STAB

Från: REGION HALLAND officiell e-post
Skickat: den 12 december 2025 13:42
Till: 'li.remissvar@regeringskansliet.se'
Kopia: 'li.eu-fonder.28@regeringskansliet.se'
Ämne: Region Hallands yttrande över remiss av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028 - 2034 - LI2025/01620
Bifogade filer: Region Hallands yttrande över remiss av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028 - 2034.pdf; Region Hallands yttrande över remiss av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028 - 2034.docx

Hej,

Översänder Region Hallands yttrande enligt rubricering.

På uppdrag,

Malin Joki
Registrator
Kansliavdelningen

E-post: regionen@regionhalland.se
Besöksadress: Södra vägen 9, 30238 Halmstad
www.regionhalland.se

Region Halland